

OKK Koksovny, a.s.

Zpráva o stavu a vývoji životního prostředí, bezpečnosti a hygieny práce v roce 2023

OKK Koksovny, a.s., kladou důraz na minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí při vlastní výrobě a systematické pokračování v cestě neustálého zlepšování ekologického profilu firmy nyní i v budoucnosti.

Plnění jednotlivých ekologických ukazatelů společnosti je zveřejňováno průběžně ve výročních zprávách a je kontrolováno externími kontrolními orgány a audity včetně správních úřadů, jako jsou ČIŽP, KÚ MSK a KHS.

1. Systém řízení ochrany životního prostředí

Ochrana životního prostředí a trvalé snižování environmentálních dopadů všech výrobních i nevýrobních činností, výrobků a služeb na životní prostředí u nás vychází z principů řízení. Ty jsou budovány a průběžně rozvíjeny podle zásad „nejlepší praxe“. Naše společnost je od roku 2015 držitelem certifikátu systému environmentálního managementu dle standardu normy ISO 14001:2015. V roce 2023 proběhl 2. dozorový audit, kterým společnost OKK Koksovny, a.s., úspěšně prošla.

2. Integrovaná politika společnosti

Při svých činnostech uplatňujeme efektivní postupy pro snižování negativních vlivů na životní prostředí a lidské zdraví. Usilujeme o bezpečné a environmentálně odpovědné řízení, které povede k dlouhodobé stabilitě a prosperitě. Vycházíme přitom z analýzy současných i budoucích potřeb a očekávání zákazníků.

ZAVÁZALI JSME SE:

- dodržovat při svých činnostech příslušné závazné povinnosti z oblasti environmentu a bezpečnosti,
- prosazovat v praxi principy neustálého zlepšování pro další rozvoj systému environmentálního managementu a zvyšování bezpečnosti,
- předcházet havarijním stavům vyhledáváním rizik a realizací bezpečných pracovních postupů, efektivně a účinně realizovat opatření v oblasti ochrany životního prostředí a bezpečnosti,
- vytvářet a následně využívat finanční zdroje pro realizaci bezpečnostních opatření a zajištění ochrany životního prostředí,
- vzdělávat zaměstnance a zvyšovat jejich povědomí v otázkách ovlivňování životního prostředí a bezpečnosti,
- uplatňovat principy ochrany životního prostředí a bezpečnosti ve vztazích s dodavateli,
- udržovat a rozvíjet systém řízení environmentu a bezpečnosti k dosažení cílů a cílových hodnot, tyto pravidelně ověřovat vedením společnosti.

Tato politika je závazným dokumentem pro všechny naše zaměstnance a spolupracující subjekty. Je pravidelně přezkoumávána a tvoří součást prezentace naší společnosti.

3. Ekologické investice

V roce 2023 jsme realizovali na svých provozech investiční akce směřující ke zlepšení ekologických dopadů na životní prostředí:

Název stavby	Náklady v roce 2023
Rekonstrukce destilační kolony benzolu	21 000 000 Kč
Modernizace deamonizační stanice a zásobníků louhu na čpavkárně	17 843 400 Kč
Modernizace strojního zařízení koksometlů	13 237 500 Kč
Rekonstrukce nepřímých chladičů absorpce	10 500 000 Kč
Rekonstrukce snímačů dveří 7. a 8. vodicího vozu	2 200 000 Kč

Modernizace deamonizační stanice a zásobníku louhu na čpavkárně

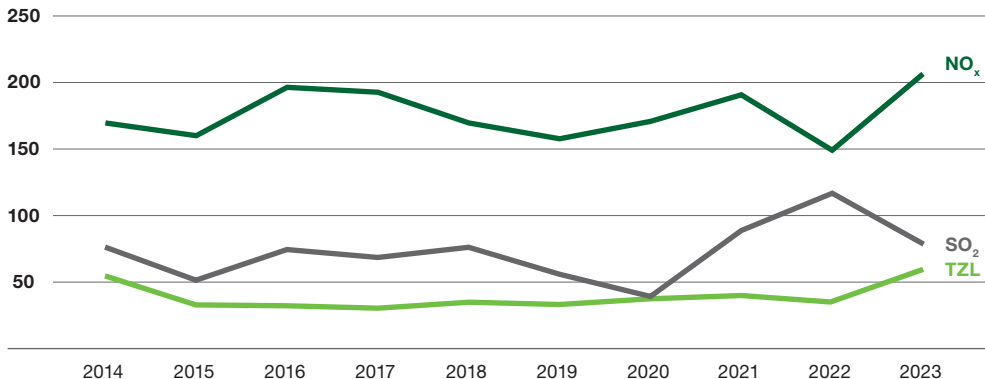
4. Významné ekologické akce – opravy, údržby

- Generální oprava odprašovací stanice na středisku koksovací pece
- Oprava odsávacího potrubí a předloh
- Vyčištění chladicích věží a nástříkových trysek

5. Ochrana ovzduší

V oblasti péče o životní prostředí věnujeme hlavní pozornost řádnému provozu a údržbě ekologických zařízení, včetně kontinuálního monitorování provozovaných technologií. Na základě zákona o ovzduší č. 201/2012 Sb., včetně návazných vyhlášek a nařízení vlády, a po provedeném přezkumu Integrovaného povolení provozujeme koksovnu Svoboda v souladu s platnými BAT limity.

Emise znečišťujících látek na koksovně Svoboda (t/rok)

Emise znečišťujících látek jsou ovlivněny výrobním programem, druhem vsázky a provozním režimem. Nárůst emisí TZL je zapříčiněn odstávkou odprašovací jednotky v souvislosti s její generální opravou, která probíhala v období 1. 6.–30. 6. 2023. V souladu s „Jednotným metodickým postupem vyčíslování emisí z koksoven České republiky“ byly emise TZL za dobu trvání odstávky vyčísleny na 26,893 t.

ÚDRŽBA A PROVOZ EKOLOGICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Po celý rok 2023 byly kontrolovány případné úniky vizuálních emisí a provozování ekologických zařízení k ochraně ovzduší. Za účelem omezení resuspenze prachových částic byl prováděn při vhodných klimatických podmínkách úklid zametacím vozem vnitropodnikových komunikací 2x týdně (1x týdně nad rámec IP) a komunikace Koksární ulice v intervalu 1x měsíčně. Realizovali jsme řadu kontrolních a autorizovaných měření za účelem ověření funkčnosti zařízení a plnění podmínek IP. Veškeré zdroje znečišťování ovzduší byly provozovány v souladu s platným IP a legislativou o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb.).

6. Vodní hospodářství

PITNÁ VODA

Odebíráme ji na základě kupní smlouvy uzavřené s OVaK a.s.

PROVOZNÍ VODA

Odběr z řeky Odry je povolen na základě IP vydaného KÚ MSK zvlášť pro koksovnu Svoboda a zvlášť pro areál koksovny Jan Šverma. Množství odebrané vody závisí především na objemu výroby koku a na venkovních teplotách.

VIPOUŠTĚNÍ VODY

Na koksovně Svoboda se jedná o předčištěnou fenolčpavkovou vodu, která vzniká při výrobě koku a je přečerpávána na ÚČOV Ostrava. Vypouštění jsou povolena IP vydanými KÚ MSK. V roce 2023 jsme na ÚČOV přečerpali 387 330 m³.

Dále má koksovna Svoboda povoleno **vypouštění odpadních vod (dešťové a chladicí) do řeky Ostravice** na základě IP, a to ve výši 2 000 tis. m³/rok. Množství vypouštěné vody závisí na dešťových srážkách a venkovních teplotách. V roce 2023 jsme do Ostravice vypustili 223 670 m³ odpadní vody.

Vypouštění vody do veřejné kanalizace v Koksární ulici je povoleno na základě kupní smlouvy uzavřené s OVaK Ostrava. Jedná se o splaškovou vodu z koksovny Svoboda. Za rok 2023 bylo vypuštěno 30 550 m³.

Vypouštění odpadní vody do Černého příkopu je po odstavení provozu na koksovňě Jan Šverma povoleno pouze při zvýšených dešťových srážkách nebo při poruchách čerpacích stanic. Za rok 2023 bylo do Černého příkopu vypuštěno 8 783 m³.

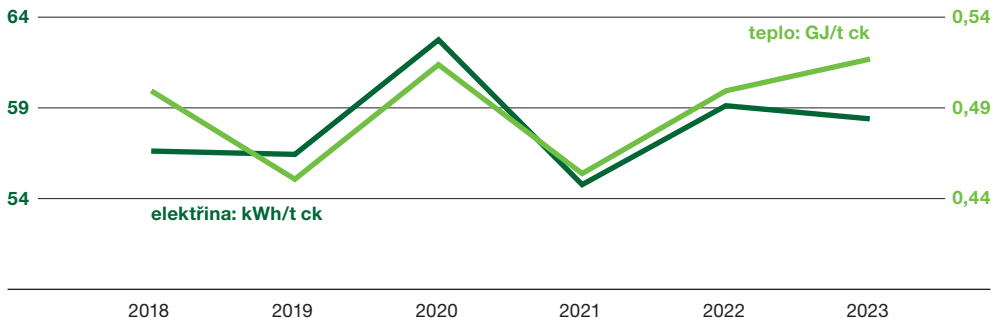
Při běžném provozování areálu koksovny Jan Šverma je **odpadní voda přečerpávána do ÚČOV Ostrava**. Po odstavení výroby koksu v této koksovňě se z areálu přečerpává do ÚČOV Ostrava jen voda sanační, splašková a část vody dešťové. V roce 2023 se na ÚČOV Ostrava přečerpalo 104 930 m³ těchto vod.

7. Nakládání s energiemi

Sledování spotřeby elektrické energie na koksovňě Svoboda probíhá v reálném čase v rámci informačního systému řízení elektroenergetiky.

Pro snižování tepelných ztrát průběžně provádíme izolace potrubních tras a výměnu oken za okna plastová.

Spotřeba energií na tunu produkce

Vývoj spotřeby energií na tunu vyrobeného koksu (t cks) je závislý na klimatických podmínkách a realizovaných výrobních programech.

8. Nakládání s odpadem

Nakládání s odpady a obaly se řídí platnými právními předpisy ČR a směnicí výkonného ředitele č. 013 Odpadové hospodářství. Společnost při své činnosti vyprodukovala v roce 2023 celkem 719 tun odpadů, z toho bylo 114 tun nebezpečných odpadů.

V porovnání s předchozím obdobím se celková produkce odpadů zvýšila, došlo především k nárůstu kovového odpadu, betonu a zeminy. 57 % celkové roční produkce tvořily kovové odpady. Jedná se o odpad, který je dále recyklován. Nebezpečné odpady vznikaly především při běžných opravách technologických zařízení, převážnou část těchto odpadů zaujímaly vyždívky koksárenských baterií a zemina.

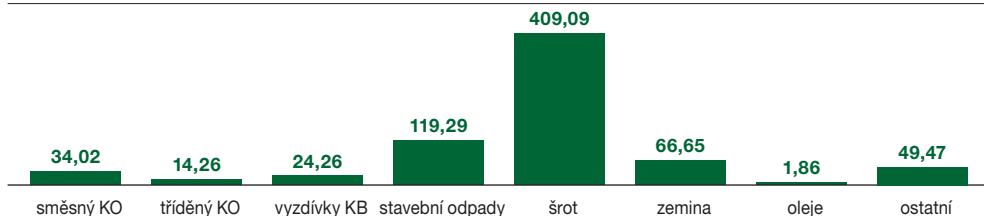
V rámci projektu „Zelená firma“ a v souladu se smlouvou na zpětný odběr výrobků s ukončenou životností bylo společností REMA Systém, a.s., předáno 2461 kg elektroodpadu.

Výdaje na odpadové hospodářství v roce 2023 v celkové výši 900 tis. Kč zahrnují náklady na odstranění odpadů, na jejich analýzy před předáním oprávněné osobě a poplatky za nakládání s obaly.

Spolupráce se společností EKO-KOM, a.s.

V souladu se zákonem o obalech jsme plnili oznamovací povinnost o produkci obalů. V produkci množství obalů dovezených do ČR jako součást dodávaného výrobku bylo v roce 2023 vykázáno 480 kg dřeva, 108 kg papíru a 12 kg PVC.

Přehled produkce odpadů v roce 2023 (v tunách)

9. Nakládání s chemickými látkami

V souladu s nařízením REACH byla v roce 2023 provedena aktualizace registrace vyráběného produktu Síra. Důvodem bylo nové znění Zprávy o chemické bezpečnosti, která je součástí předkládané dokumentace. Další novela nařízení REACH stanovila pravidla pro zpracování a poskytování bezpečnostních listů nebezpečných chemických látek a směsí, staré bezpečnostní listy bylo možné používat pouze do 31. 12. 2022. V roce 2023 byla dle nové legislativy EU aktualizována databáze bezpečnostních listů všech chemických látek používaných na OKK.

Kontrola správních orgánů

V roce 2023 nebyly ze strany správních orgánů provedeny žádné kontroly týkající se dodržování chemického zákona anebo přímo použitelných předpisů EU, na které chemický zákon odkazuje.

10. Hygiena práce

Kontrolní měření pracovních podmínek v roce 2023 bylo provedeno na základě rozhodnutí KHS MSK.

Realizovaná kontrolní měření v roce 2023:

- Kontrolní měření benzo(a)pyrenu v pracovním prostředí u vybraných profesí na středisku koksovací pece.
- Kontrolní měření tepelné zátěže v pracovním prostředí u vybrané profese na středisku koksovací pece.
- Kontrolní měření benzenu v pracovním prostředí u vybraných profesí na středisku laboratoře.
- Kontrolní měření benzenu, benzo(a)pyrenu a fibrogenního prachu v pracovním prostředí u vybrané profese na středisku uhelná služba.
- Kontrolní měření benzenu a benzo(a)pyrenu v pracovním prostředí u profese na středisku elektro.

Celkové finanční náklady na měření pracovních podmínek v roce 2023 dosáhly 216 tis. Kč. V roce 2023 Odbor zdravotnictví Krajského úřadu Moravskoslezského kraje potvrdil rozhodnutí Fakultní nemocnice Ostrava o uznání nemoci z povolání.

11. Bezpečnost práce

Během roku 2023 jsme zaznamenali šest pracovních úrazů, které si vyžádaly pracovní neschopnost. Oproti roku 2022 došlo ke snížení o 5 pracovních úrazů s pracovní neschopností.

Pracovní úrazovost za rok 2023:

Ukazatel	Hodnota
počet všech úrazů	6
počet úrazů smrtelných	0
počet úrazů s hospitalizací nad 5 dnů	0
počet zameškaných směn následkem úrazu	432
ukazatel úrazové četnosti	8,4
ukazatel úrazové závažnosti	4,54
průměrný počet zaměstnanců	488
počet prostonaných kalendářních dnů z důvodu PÚ	645
úrazová četnost na 100 zaměstnanců	1,23

12. Požární ochrana

Řídí se zákonem č. 133/1985 Sb. V rámci pravidelného proškolení proběhlo roční opakované školení zaměstnanců na jednotlivých střediscích z PO.

V září 2023 proběhlo taktické cvičení jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku. Tématem taktického cvičení bylo prověření VHP OKK při úniku koksárenského plynu z lamelových odlučovačů kapek na absorpci benzolu a procvičení stavu havarijní připravenosti s důrazem na vyzoomění složek IZS, orgánů územních samosprávných celků a dalších orgánů zabezpečujících plnění úkolů vyplývajících z VHP OKK.

13. Staré ekologické zátěže

Staré ekologické zátěže, tj. zátěže vzniklé před privatizací OKD, a.s., jsou řešeny na základě ekologické smlouvy č. 131/96, uzavřené mezi OKD, a.s., a Fondem národního majetku ČR (FNM ČR). Ekologickou smlouvou se FNM ČR zavázal uhradit OKD, a.s., účelně vynaložené náklady na splnění ekologických závazků, které budou na základě rozhodnutí orgánu statní správy (ČIŽP OI Ostrava) v projektu nápravných opatření stanoveny. Na základě následného dodatku k této smlouvě byly práva a povinnosti vyplývající z ekologické smlouvy převedeny z OKD, a.s., na OKK Koksovny, a.s., a z FNM ČR na Ministerstvo financí ČR.

Analýzy rizika zpracované na vytipovaných lokalitách s předpokládanou starou ekologickou zátěží prokázaly nutnost sanačního zásahu u těchto lokalit: koksovna Československé armády (ČSA), koksovna Svoboda (KSv), koksovna Jan Šverma (KJŠ), skládka chemických odpadů KJŠ, Černý příkop, bývalá koksovna Lazy a koksovna Trojice.

Veškeré práce spojené s odstraňováním starých ekologických zátěží jsou řízeny Ministerstvem financí ČR ve spolupráci s dalšími orgány státní správy, jako Ministerstvo životního prostředí ČR, ČIŽP a statutární město Ostrava (pro lokality v katastru města Ostravy).

Ochranné sanační čerpání podzemní vody v areálu KJŠ v celkem 17 vrtech bylo v roce 2023 realizováno podle schváleného realizačního projektu prací a v souladu s Rozhodnutím KÚ ze dne 30. 3. 2017. Současně na lokalitě je prováděna akce „SEZ – koksovna Jan Šverma, společnosti OKK Koksovny, a.s., sanace nesaturované zóny I. etapa“, v rámci které byly realizovány demolice průmyslových objektů – koksárenských baterií, uhelných věží, kompresoroven a dalších objektů chemické výroby včetně plynojemu. Součástí této etapy je také aktualizace projektu pro II. etapu sanace nesaturované zóny, jehož předmětem bude dokončení demolice objektů v areálu a navazující sanace podloží.

Na lokalitě koksovný Svoboda probíhá od roku 2016 ochranné sanační čerpání na třech sanačních plochách. Podzemí voda je z vybudovaných vrtů čerpána, čištěna na dekontaminační stanici a následně vypouštěna do zasakovacích objektů. V roce 2023 byly vybudovány dva nové monitorovací vrty u tzv. příbřežní linie řeky Ostravice a následně zapojeny

do stávajícího systému ochranného sanačního čerpání. Současně byl vybudován nový infiltrační objekt v místě odsíření plynu pro zefektivnění promývání podloží.

Na lokalitě bývalé koksovny ČSA probíhá od roku 2022 doprůzkum a zpracování projektu sanačních prací. Byl proveden doprůzkum a pasportizace objektů v areálu a doprůzkum staré skládky provozních odpadů. Po dokončení doprůzkumu podloží budov a doplnění sítě hydrogeologických vrtů začnou práce na vlastní projektové dokumentaci 1. etapy sanace – demolice objektů a rekultivace staré skládky.

Na lokalitě skládky chemického odpadu koksovny Jan Šverma probíhaly po provedené aktualizaci analýzy rizik a vydání správního rozhodnutí ČIŽP na odstranění závadného stavu administrativní přípravy na zahájení výběrového řízení na dodavatele projektu sanačních prací, které je plánováno v následujícím období.

Rovněž tak na lokalitě bývalé koksovny Lazy probíhaly přípravy na obnovení výběrového řízení na dodavatele doprůzkumu a zpracování projektové dokumentace sanace, které je plánováno na následující období. Původní výběrové řízení bylo na začátku roku 2023 ze strany Ministerstva financí zrušeno.

Při pravidelných kontrolách provedených KÚ MSK, ČIŽP, OIP, KHS a HZS nebyly shledány závažné nedostatky v oblasti bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí a nebyla v této oblasti stanovena správními orgány žádná sankce.

Zprávu zpracoval kolektiv zaměstnanců OKK Koksovny, a.s.
Ostrava, březen 2024

Více o společnosti OKK Koksovny, a.s., na www.koksovny.cz.